

I

i, I 1. *чешикят гласен звук [i] и буквата i, която го обозначава* 2. [i, i] и **i, í** нескл. ср. название на гласния звук [i] и на буквата **i: dlouhé i** дълго í; **napsat dlouhé i, krátké i** напиша дълго í, кратко i 3. *в съчет.* **měkké i** мекo и (термин, употребяван за буквата **i**, за разлика от **y**, за което съществува названието „твърдо и“ **tvrdé y**)

i II съюз съч. 1. и, а, също и, така и (съединителен): **mladí i starí** млади и стари; **dnem i nocí** деном и нощем; **snášet dobré i zlé** понасям добро и лошо; **i v zimě, i v létě** и зиме, и лете; **jakož i; stejně i** както и; също и; че и; **příčiny, jakož i následky jsou známy** причините, както и последиците, са известни; **jak ... tak i ...** както ..., така и ...; **jak v zimě, tak i v létě** както през зимата, така и през лятото; **nejen ..., ale i ...; nejen ..., nýbrž i ...** не само ..., но и ...; **nejen tam byli, ale i, nýbrž i účinkovali** не само бяха там, но и участваха 2. *даже и; дори и (с усиливаща функция; подчертава или степенува): to ví i malé dítě* това

utne поговорка всеки може да сгреш; и майсторът може да сбърка; **ba i; ano i; až i; dokonce i; a i** *даже и, дори и:* **mluvil hlasitě, ba někdy i křičel** той говореше високо, понякога дори и викаше; **byl neopatrný, až i hazardní** той беше непредпазлив, дори рисковаше; **často, dokonce i denně** често – дори, даже всеки ден 3. *книж.* и затова; та (в резултативни изречения, в изречения за следствие): **začalo pršet, i šel rychle domů** започна да вали, та си тръгна бързо за вкъщи, и затова си тръгна бързо да вкъщи 4. *макар и; дори и да; ако щё и да (подчинителни съюзи за отстъпление): třeba(s) i; byť i; i když; i kdyby* *макар и; дори и да; даже и да; ако щё и да; je to přece jen pomoc, byť i, třeba(s) i, i když nevelká* *това все пак е помощ, макар и неголяма; přijdu, i kdyby přišlo* *ще дойда, дори и да вали, даже и да вали, ако щё и да вали*

i III част. я, амй, е, де (в емоционални изречения); обикн. в съчет. **i vida! i hleďme!** я виж! я вижте! **i ne! i kdež!** амй! къде ти! **i ať neka! така да е! i pěkně vítám!** *е, добре сте ми дошли! i mlč!* замълчи де! млъкни де! **i bodež tě!** *ех, какъв си! да ти се не види макар!*

i IV *междум.* ох; ах; ой; оле! (за болка)

ibis, -a - *м. зоол.* *йбис (птица) (Plegadis, Ibis): ~ hnědý* кафяв йбис

ibi|šek, -šku *м. 1. също ibiš, -e* *м. бот. диал.* ружа, слез (Malva) 2. *каркадè, хибйскус (билка) (Hibiskus)*

ibiškov|ý, -á, -é *в съчет.* **~ý květ, odvar** цвят, отвара от хибйскус

ide|a, -y/-je *жс. 1.* идèя, мисъл: **revoluční ~a** революционна идèя; **mravní ~a** нравствена идèя 2. *понятие, представа:* **~a dobra** понятие за добро; **~a krásna** представа за красивото 3. *по-рядко* хрумване, мисъл, идèя: **to je skvělá ~a** това е блестяща мисъл; **fixní ~a** *псих.* натрапчива мисъл; фикс-идèя

ideál, -u *м.* идеал: **životní ~** *жизнен* идеал; **~ manžela** идеален съпруг, съпруг-идеал

idealizovat *вж.* **idealizovat**

idealist|a, -y *м. 1.* идеалист: **mladý ~a** млад идеалист 2. *филос.* идеалист; привърженик на философския идеализъм

idealistick|ý [-ty-], -á, -é идеалистичен, идеалистически: **~á filozofie** идеалистическа философия; **~ý světový názor** идеалистически мироглед; **~á věda** идеалистическа наука

idealizac|e, -e *жс.* идеализация

idealizm|us, idealism|us [-zm-], -u *м. 1.* идеализъм: **vřelý ~us** горещ, пламенен идеализъм 2. *филос.* идеализъм: **objektivní ~us** обективен идеализъм; **subjektivní ~us** субективен идеализъм

idealiz|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* идеализирам: **~ovat minulost** идеализирам миналото; **~ovat skutečnost** идеализирам действителността; **láska ~uje** любовта идеализира

ideáln|í, -í, -í 1. идеален, образцов: **~í povaha** идеален нрав, характер; **~í pracovní podmínky** идеални условия за работа 2. идеален, нереален, недействителен: **~í díl nemovitosti** идеална част от недвижимо имущество

identick|ý [-ty-], -á, -é идентичен, тъждествен

identifikac|e [-ty-], -e *жс.* разпознаване, идентификация: **~e mrtvolý** идентификация на труп;

~e zločince идентифициране на престъпник **identifikačn|í, -í, -í** *адм.* идентификационен: **~í číslo organizace (IČO)** идентификационен номер, регистрационен номер (в търг. регистър за юрид. лица)

identifik|ovat [-ty-], **-uji**/разг. **-uju** неск. и св.

1. отъждествявам/отъждествя 2. идентифицирам; разпознавам/разпозна: **~ovat mrtvolu** идентифицирам труп

identit|a [-ty-], **-y** ж. 1. идентичност, тъждество, тъждественост: **zjistit ~u (osoby)** установя (не)ния самоличност; разпозна, идентифицирам (някого) 2. мат. тъждество

ideolog, **-a** м. идеолог: **~ hnutí** идеолог на движение

ideologick|ý, **-á**, **-é** идеологически: **~ý vliv** идеологическо влияние

ideolog|e, **-e** ж. идеология: **reakční ~e** реакционна идеология

ideovost, **-i** ж. идейност

ideov|ý, **-á**, **-é** 1. идеен: **~ý vliv** идейно влияние; **~ý rozpor** идейно противоречие 2. идеологически: **~ý boj** борба, сблъсък на идеологии, идеологическа борба

idiom [idyóm/idyom], **-u** м. език. идиом: **slovník ~ů** речник на идиомите, идиоматичен речник

idiomatick|ý [-dy- -ty-], **-á**, **-é** идиоматичен: **~é vazby** идиоматични конструкции

idiot [-dy-], **-a** м. 1. идиот, слабоумен, ненормален, кретен 2. пейор. идиот, глупак

idiotsk|ý [-dy-], **-á**, **-é** идиотски: **~ý úsměv** идиотска усмивка; **~é řeči** пейор. идиотски думи, приказки

idiotstv|í [-dy-], **-í** ср. идиотство, идиотизъм, идиотщина: **politické ~í** политически идиотизъм

idol, **-u** м. идол, кумир

idyl|a, **-y** ж. 1. идиллия: **vesnická ~a** селска идиллия; **rodinná ~a** семейна идиллия; **milostná ~a** любовна идиллия 2. лит. идиллия, пасторал

idyllick|ý, **-á**, **-é** 1. идилличен: **~ý život** идилличен живот 2. лит. муз. пасторален

igelit, **-u** м. найлон

igelitov|ý, **-á**, **-é** найлонов: **~ý plášť do deště** пластмасова, найлонова мушам за дъжд; **~é zástěry**, **ubrusy** пластмасови престилки, покривки; **~á taška**, **~ý sáček** найлонова торбичка

ignorant, **-a** м. невеща, профан: **co se týká matematiky**, **jsem úplný ~** в математиката съм пълен профан, невеща

ignorantsk|ý, **-á**, **-é** невеществен, профански: **~á nadutost** невеществена надутост

ignorantstv|í, **-í** ср. невещество, невещественост, профанство: **hudební ~í** музикално невещество

ignor|ovat, **-uji**/разг. **-uju** неск. 1. (со) игнори-

рам, пренебрегвам (нещо): **~ovat známá fakta** пренебрегвам познати факти, известни факти

2. (koho) игнорирам (някого)

iha, **ihaha**, **ihahahá** междум. й-и-и; йа-йа-йа (за конско цвилене)

ihned нар. сегà, веднага, тутакси: **~ pochopil** той веднага разбра; **přijdu ~** сегà, веднага ще дойда

ikon|a, **-y** ж. 1. икона 2. комп. икона, графичен символ (на файл или функция)

ilegál, **-a** м. лице, пребиваващо незаконно в чужда страна; нелегален имигрант

ilegalit|a, **-y** ж. нелегалност: **žít v ~ě** живя в нелегалност; **přejít do ~y** (пре)мина в нелегалност; **pracovat v ~ě** работя в нелегалност, нелегално

ilegálně нар. нелегално: **~ pracovat** работя нелегално; **~ vydávat noviny** издавам нелегално вестник; **být ~ činný** работя, действам нелегално

ilegáln|í, **-í**, **-í** нелегален: **~í cestou** по нелегален път; **~í organizace** нелегална организация; **~í tisk** нелегален печат; **~í činnost** нелегална дейност; **~í pracovník** нелегален работник

ilegitimn|í [-ty-], **-í**, **-í** нелегитимен, незаконен: **~í dítě** незаконно дете, извънбрачно дете

iluminac|e, **-e** ж. 1. илюминация: **slavnostní ~e** тържествена, празнична илюминация 2. миниатюра (в средновековни ръкописи)

iluminačn|í, **-í**, **-í** 1. илюминационен; който се отнася до илюминации: **~í světla** илюминации 2. миниатюрен; който се отнася до миниатюра: **~í umění** изкуство на миниатюрата

ilumin|ovat, **-uji**/разг. **-uju** неск. и св. 1. илюминирам; осветявам/осветя празнично, тържествено: **~ovat ulice** осветявам/осветя празнично улиците 2. украсявам/украся с миниатюри: **~ovat rukopis** украсявам/украся ръкопис с миниатюри

iluse вж. **iluze**

ilusorní вж. **iluzorní**

ilustrac|e, **-e** ж. 1. илюстрация 2. илюстрация, пример: **pro ~i** за илюстрация; **názorná ~e** нагледна илюстрация; нагледен пример

ilustračn|í, по-рядко **ilustrativn|í** [-ty- / -tý-], **-í**, **-í** 1. илюстративен: **~í material** илюстративен материал 2. илюстраторски: **~í umění** илюстраторско изкуство

ilustrátor, **-a** м. илюстратор

ilustrovan|ý, **-á**, **-é** илюстрирован: **~á kniha** илюстрирована книга; **~ý časopis** илюстрировано списание

ilustr|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (со)* **1.** илюстрирам; снабдявам/снабдя с илюстрации: **~ovat knihu, časopis** илюстрирам книга, списание **2.** *(со)* илюстрирам, представям/представя, обяснявам/обясня; служба/послужа за илюстрация

iluzje, -e *жс.* илюзия, самоизмама: **~e štěstí** илюзия за щастие; **dělat si ~e** *(о кот, о чет)* храня илюзии, правя си илюзии *(за някого, за нецo)*; **oddávat se ~ím** отдавам се на илюзии

iluzionist|a [-пу-], **-у** *м.* **1.** мечтател, човек склонен към илюзии: **věčný ~a** вѣчен мечтател **2.** *филос.* илюзионист, последовател на илюзионизма

iluzorn|í, -í, -í илюзорен: **~í naděje** илюзорни надежди

image [imidž], **-e** *м., жс. и ср.* имидж, образ, представа

imaginace, -e *жс.* въображение, фантазия: **básnická ~e** поетическо въображение; **umělecká ~e** художествено въображение; **živá ~e** живо въображение

imaginačn|í, -í, -í въображаем, фантазен; който се отнася до въображение, до фантазия

imaginárn|í, -í, -í въображаем, мним, имагинерен: **~í svět** въображаем свят; **~í nebezpečí** въображаема опасност; **~í číslo** *мат.* имагинерно число; **~í bod** *мат.* въображаема точка

imanentn|í, -í, -í иманентен, вътрешно присъщ: **~í vývoj jazykový** иманентен, вътрешен езиков развой; **~í metoda** иманентен метод

imatrikulace, -e *жс.* **1.** регистрация; вписване в списък: **~e letadel** регистрацията на самолѣти; вписване на самолѣти в списък на съответна държава **2.** тържествен акт за записване, регистрация на студенти с полъгане на тържествена клѣтва

imatrikul|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* внасям/внеса, нанасям/нанеса в списък, в регистър; регистрирам

imbecil, -a *м.* *мед. жарг.* слабоумен (човек), кретѣн

imbeciln|í, -í, -í *мед.* слабоумен, кретѣнски: **~í dítě** слабоумно детѣ; детѣ-кретѣн

imigrace, -e *жс.* имиграция

imitace, -e *жс.* **1.** имитация: **levná ~e** ѣвтина имитация; **~e kůže, drahokamů, mramoru** имитация на кожа, на скъпоцѣнни камъни, на мрамор **2.** имитиране, наподобяване: **~e cizích vzorů** подражаване на чужди образци

imitačn|í, -í, -í имитаторски: **~í nadání** имитаторски способност; имитаторска дърба; имитаторски талант

imitátor, -a *м.* имитатор: **~ zvířecích hlasů** имитатор на животински гласовѣ

imitátorsk|ý, -á, -é имитаторски: **~é vlohy** имитаторски способности, дърби; имитаторски талант

imit|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (кого, со; -)* имитирам, подражавам, наподобявам/наподобя *(някого)*: **~ovat v chování, v posuncích (někoho)** наподобявам, имитирам *(някого)*, подражавам в държане, в жѣстове и мимика *(на някого)*

imobiln|í, -í, -í имобилен, недвижим, неподвижен: **~í majetek** недвижим имѣт; **~í věci** *юр.* недвижими предмети; недвижим имѣт

imperativ [-ту- / -тѣ-], **-u** *м.* **1.** *език.* императив; повелително, заповѣдно наклонѣние **2.** *книж.* императив; категорична заповѣд: **Kantův kategorický ~** *филос.* Кантовият категоричен императив; категоричният императив на Кант

imperativn|í [-ту-/тѣ-], **-í, -í** **1.** *език.* императивен, повелителен, заповѣден: **~í tvary** императивни, повелителни, заповѣдни фѣрми **2.** императивен, повелителен, заповѣден, заповѣднически: **~í tón** повелителен тѣн

imperátor, -a *м.* **1.** император: **římský ~** римски император **2.** *книж.* цар, владѣтел

imperátorsk|ý, -á, -é императорски: **~ý titul** императорска титла; **~é gesto** *книж.* царствен, повелителен жѣст

imperfekt|um, -a *ср.* *език.* имперфект, минало несвършено врѣме: **tvary ~a** фѣрми на имперфект, на минало несвършено врѣме

imperialist|a, -y *м.* империалист

imperialistick|ý [-ту-], **-á, -é** империалистичен, империалистически: **~á politika** империалистическа политика; **~é války** империалистически войни

imperializm|us, imperialism|us [-из-], **-u** *м.* **1.** империализъм **2.** *икон.* империализъм: **období ~u** епоха на империализма

impéri|um, -a *ср.* империя: **Římské ~um** Римска империя; **Britské ~um** Британска империя

impertinenc|e [-ту-], **-e** *жс.* наглост, дързост, нахалство: **říkat do očí ~i (někomu)** казвам нещо дръзко в очите *(на някого)*

impertinentn|í [-ту-], **-í, -í** нагъл, дързък, нахален: **~í úsměv** нагла, дръзка, нахална усмивка; **být ~í** нагъл, дързък, нахален съм

implantace, -e *жс.* **1.** *мед. биол.* имплантация, присаждане: **~e orgánu** имплантация, присаждане на ѣрган; **~e srdce** присаждане на сърце **2.** внедряване, проникване на човек, агѣнт *(в някаква среда)*

implementac|e, -e *ж.* (*čeho*) въвеждане, внедряване, включване (*на нещо*) в работа, в действие: **~e češtiny do softwaru** комп. въвеждане на чешкия език в софтуера

implicitn|í, -í, -í имплицитен, скрит; който се подразбира

implik|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со)* книж. имплицирам; съдържам, заключавам в себе си (*нещо*): **tvrzení A ~uje tvrzení B** твърдението А имплицира твърдението В

imploze, -e *ж.* бавно разпадане

impon|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (кому čím)* импонирам, внушавам уважение, права силно впечатление (*на някого с нещо*): **~uje svými znalostmi** импонира със знанията си

import, -u *м.* 1. импòрт, внос: **~ kávy** импòрт, внос на кафе 2. *комп.* прекодиране, конвертиране на данни в друг код (в друга програма)

importn|í, -í, -í импòртен, вносен: **~í zboží** вносни стоки; **~í smlouva** договор за импòрт, за внос

import|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (со; -)* импортирам; внасям/внеса: **~ovat suroviny a výrobky** внасям/внеса суровини и готови изделия

impotenc|e, -e *ж.* импотентност, импотенция, нemoщ, безсилie: **duševní ~e** *прен. експр.* духовна импотентност, духовна нemoщ

impotentn|í, -í, -í импотентен: **~í muž** импотентен мъж

impozantn|í, -í, -í импозантен, внушителен, величествен: **~í stavba** импозантна постройка; **~í gesto** величествен жест

impregnac|e, -e *ж.* импрегнация, импрегниране: **~e tkanin** импрегниране на тъкани: **~e gumou** гумиране

impregnačn|í, -í, -í 1. импрегниран: **~í látky** импрегнирани тъкани 2. който служи за импрегниране: **~í olej** масло за импрегниране

impregn|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* импрегнирам: **~ovat papír, kůži, tkaninu** импрегнирам хартия, кожа, тъкан; **~ovaný plášť** непромокаема мушамá

impresári|o, -a *ср.* импресарио

impresionist|a [-пу-], -у *м.* импресионист: **francouzští ~é** френските импресионисти

impresionistick|ý [-nysty-], -á, -é импресионистичен: **~ý obraz** импресионистична картина; **~ý malíř** художник-импресионист

impresionizm|us, **impresionism|us** [-nuz-], -u *м.* импресионизъм: **~us v malířství, v hudbě, v poezii** импресионизъм в живописа, в музиката, в поезията

improvizac|e, -e *ж.* импровизация: **hudební ~e** музикална импровизация; **básnická ~e** поетична импровизация

improvizačn|í, -í, -í импровизаторски: **~í talent** импровизаторски талант

improvizátor, -a *м.* импровизатор

improvizovan|ý, -á, -é импровизиран: **~á scéna** импровизирана сцена

improviz|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* импровизирам: **~ovat na klavír** импровизирам на пиано

impuls, -u [-zu], **impulz**, -u *м.* импòлс, подтик, тласък: **dát ~ (k něčemu)** дам подтик (за нещо), подтикна (към нещо); **vnitřní ~** вътрешен импòлс

impulzivn|í, -í, -í импòлсивен: **~í člověk** импòлсивен човек; **~í pohyb** импòлсивно движение; **~í jednání** импòлсивно действие

imunit|a [-пу-], -у *ж.* 1. *мед. биол.* имунитет: **přírodní, vrozená ~a** естествен, вроден имунитет; **získaná ~a** придобит имунитет 2. *юрид.* имунитет, неприкосновеност: **diplomatická ~a** дипломатически имунитет

imunitn|í [-пу-], -í, -í иму̀нен, имунитетен: **~í právo** право на имунитет

imuniz|ovat [-пу-], -uji/разг. -uju *несв. и св. мед.* имунизирам *и прен.*

imunn|í, -í, -í (*proti čemu; по-рядко vůči čemu*) 1. иму̀нен; притежаващ имунитет (*спрямо нещо, по отношение на нещо*): **~í proti jedu** притежаващ имунитет по отношение на отрова 2. *юрид.* неприкосновен: **být ~í** ползвам се с имунитет

inaugurac|e, -e *ж.* тържествено въвеждане в служба, издигане на пост (*предимно в университет*): **~e rektora na vysoké škole** тържествено провъзгласяване на ректор на университет

inauguračn|í, -í, -í който се отнася до тържествено встъпване в длъжност: **~í řeč** реч при встъпване в длъжност, при поемане на пост; встъпителна реч

inaugur|ovat, -uji/разг. -uju *несв.* тържествено въвеждам в служба, издигам на пост: **~ovat rektora** тържествено провъзгласявам за ректор

incident, -u *м.* инцидент, произшествие: **pohraniční ~** инцидент на границата, граничен инцидент; **bez ~ů** без инциденти, без произшествия

incoming [inkami-], -u *м.* обслужване на чуждестранни туристи

index, -u *м.* 1. списък, индекс, указател: ~ **slov** индекс на думи; ~ **jmen, věci; jmenný, věcný** ~ **imenný, věcný** в списък на забранени книги съм б) в черни списъци съм; смятан съм за неблагоприятен 2. студентска книжка 3. *спец.* индекс, показател: **cenový** ~ *статист.* индекс на цени
indián|ek [-dy-], -ka/-ku *гов.* индианка (*паста с шоколадова глазура и с плънка от бял крем*)
indián|ka [-dy-], -u *ж. разг.* роман, разказ за индианци
indiánsk|ý [-dy-], -á, -é индиански: ~é **tance** индиански танци; **spustit** ~ý **řev** *експр.* надъм кански рев; ~ý **běh, pochod** бързо ходене, редувано с бягане
indick|ý [-dy-], -á, -é индийски, индуски: **Indický oceán** Индийски океан; ~á **obrana** шахм. индийска отбрана; **slon** ~ý *зоол.* индийски слон; **buvol** ~ý индийски бивол; ~ý **čaj** индийски чай
indiferent [-dy-], -a *м.* индиферентен човек: **politický** ~ политически индиферентен; аполитично лице
indiferentn|í [-dy-], -í, -í 1. индиферентен, безразличен: **politický** ~í индиферентен към политиката, аполитичен 2. *книж.* маловажен, несъществен: **to je úplně** ~í не е важно; не е съществено 3. *книж.* недостатъчно изразен, недиференциран: ~í **obsah** недиференцирано съдържание
indiglo [-dy-], -a *ср.* индигло
indikace [-dy-], -e *ж. мед.* индикация, показание
indikativ [-dy- -tý-], -u *м.* *език.* индикатив; изявително наклонение
indikátor [-dy-], -u *м.* 1. *книж.* индикатор, показател: **humor je** ~em **zdraví** хуморът е показател за здраве 2. *хим. мин. техн. бот.* индикатор
indik|ovat [-dy-], -uji/*разг.* -uju *несв. (со) мед.* индицирам, предписвам: ~ovat **léčbu, lázně** предписвам лечение, бани
indiskrétn|í [-dy-], -í, -í 1. недискретен: ~í **člověk** недискретен човек 2. *по-рядко* неделикатен, неуместен, нетактичен: ~í **otázka** нетактичен, неуместен въпрос
indiskrétnost [-dy-], -i *ж.* недискретност, неделикатност, нетактичност
indisponovan|ý [-dy-], -á, -é неразположен: **být indisponován(a)** неразположен(а) съм
indispozice [-dy-], -e *ж.* неразположение, неразположеност: **tělesná** ~e телесно неразположение; **hlasová** ~e гласово неразположение; **lehká** ~e леко неразположение, лека неразположеност

individualist|a [-dy-], -y *м.* индивидуалист
individualistick|ý [-dy- -ty-], -á, -é индивидуалистичен, индивидуалистически: ~á **filozofie** индивидуалистична, индивидуалистическа философия
individualit|a [-dy-], -y *ж.* 1. индивидуалност: **uplatňovat svou** ~u изявявам своята индивидуалност; **potlačovat něčí** ~u потискам нечия индивидуалност 2. индивидуалност, личност: **velké, tvůrčí** ~y голёми, творчески личности
individualizace [-dy-], -e *ж.* индивидуализация: **nedostatečná** ~e **postav** недостатъчна индивидуализация на образите
individualizm|us, individualism|us [-dy- -iz-], -u *м.* индивидуализъм и *филос.* **nezdravý** ~us нездрав индивидуализъм
individualiz|ovat [-dy-], **individualis|ovat** [-dy- -zo-], -uji/*разг.* -uju *несв. и св.* индивидуализирам: ~ovat **postavy dramatu** индивидуализирам герои на драма
individuálně [-dy-] *нар.* индивидуално: **vychovávat** ~ възпитавам индивидуално
individuáln|í [-dy-], -í, -í индивидуален: ~í **plán** индивидуален, личен план; ~í **sloh** индивидуален стил
individu|um [-dy-], -a *ср.* 1. индивид; отделна личност: **lidské** ~um човешки индивид; *биол.* индивид 2. *нейор.* субект, тип: **podezřelý** ~um подозрителен субект, съмнителен тип; подозрителна, съмнителна личност; **nebezpečné** ~um опасен индивид, субект, тип
indoevropsk|ý, -á, -é *език.* индоевропейски: ~é **jazyky** индоевропейски езици; ~ý **prajazyk** индоевропейски праязык
indolog|ie, -e *ж.* индология
indukce, -e *ж.* 1. индукция: ~e a **dedukce** индукция и дедукция 2. *електр.* индукция: **elektromagnetická** ~e електромагнитна индукция
indukčn|í, induktivn|í [-ty-/-tý-], -í, -í 1. индуктивен: ~í **metoda** индуктивен метод 2. *само* **indukčn|í** *физ. электр.* индукционен: ~í **odpor** индукционно съпротивление; ~í **přístroj** индукционен апарат
induk|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св.* 1. *лог.* заключавам/заключа по индукция; правя/направя индуктивни умозаключения 2. *електр.* индуктирам; възбуждам/възбужда (*електричество*)
induktor, -u *м.* *електр.* индуктор
industrializace, -e *ж.* индустриализация: **rozvoj** ~e развой на индустриализацията

industrializovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (со; -)* индустриализирам: **~ovat stát** индустриализирам страна, държава
industriální, -í, -í индустриален, промишлен
industrije, -e ж. индустрия, промишленост
ineditní, -í, -í издаден неофициално, като вътрешна публикация
infanterie [-te/-tě-], -e ж. *остар.* пехота, инфантерия
infanterista, -y м. *остар.* пехотинец
infantilní [-ty-], -í, -í инфантилен: **~í stadium** инфантилен стадий
infarkt, -u м. *мед.* инфаркт: **dostat ~** получам инфаркт
infekce, -e ж. *мед.* инфекция, зараза: **nebezpečí ~e** опасност от инфекция, от зараза
infekční, -í, -í инфекциозен, заразен: **~í choroba** инфекциозна, заразна болест: **~í žloutenka** инфекциозна жълтеница; **~í oddělení** инфекциозно отделение; **~í pavilón** павилион за заразно болни
infikovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (koho, со)*
 1. заразявам/заразя, инфектирам (*някого, нещо*) 2. *комп.* заразявам/заразя (*компютър и под.*) с вирус
infiltrace, -e ж. инфилтрация *също мед. и биол.*
infinitiv [-nyty-/nyty-], -u м. *език.* инфинитив
infinitivní [-nyty-/nyty-], -í, -í *език.* инфинитивен: **~í kmen** инфинитивна основа
inflace, -e ж. *икон.* инфлация, обезценяване: **~e peněz** инфлация на парите; **~e hodnot** *прен.* инфлация на ценностите
inflační, -í, -í *икон.* инфлационен: **~í politika** политика на инфлация
informace, -e ж. информация, сведение: **blíží ~e** подробни сведения; **mít ~e** ймам сведения, осведомен съм, информирам съм; **dávat, poskytovat ~e** давам сведения; информирам: **získat ~e** получа сведения; **zdroj ~í** източник на сведения, на информация; **mylné ~e** погрешни сведения; **cenné ~e** ценни сведения, ценна информация; **ministerstvo ~í** министерство на информацията; **pro první předběžnou ~i oznamujeme** като предварителна информация съобщаваме; **teorie ~e** теория на информацията; **přenos ~e** пренасяне на информация
informační, -í, -í информационен, осведомителен; справочен: **~í kancelář** информационна агенция; **~í služba** осведомителна служба, справочна служба, информационно бюро, бюро справки; **~í dálnice** *комп.* информацион-

на магистрала (*система от компютърни и телекомуникационни устройства*)
informatický [-ty-], -á, -é информатичен; който се отнася до информатика
informatika [-ty-], -y ж. информатика
informativně [-ty-/tý-] *нар.* информативно; за информация: **odpovídat ~** отговарям информативно
informativní [-ty-/tý-], -í, -í информативен: **~í referát** информативен реферат
informátor, -a м. информатор: **spolehlivý ~** надежден, сигурен информатор
informovanost, -i ж. информираност, осведоменост: **dobrá ~** добра осведоменост
informovaní, -á, -é информиран, осведомен: **v ~ých kruzích** в информираните кръгове
informovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (koho; koho o kom, o čem)* информирам; осведомявам/осведомя, известявам/известя (*някого; някого за някого, за нещо*): **~ovat veřejnost o tom** информирам обществеността за това; **je důkladně ~ován** *страд.* той е много добре информиран, осведомен
informovat se, -uji se/разг. -uju se *несв. и св. (o kom, o čem)* информирам се; осведомявам се/осведомя се, правя/направя справка (*за някого, за нещо*): **~ovat se o situaci** информирам се за положението, за ситуацията
infračervený, -á, -é *физ.* инфрачервен: **~é paprsky** инфрачервени лъчи
infotechnika, -y ж. техника, ўреди с инфрачервени лъчи
infrazářič, -e м. електрическа пещка с инфрачервени лъчи
infrazvuk, -u м. *физ.* инфразвук
infuze [-fu-/fú-], -e ж. *мед.* система, инфузия, вливане: **kapénková, nitrožilní ~e** капково, венозно вливане; капкова система
ingot, -u м. *метал.* слитък, кюлчѐ: **ocelové ~y** стоманени слитъци
inhalace, -e ж. *мед.* инхалация; вдъшване
inhalátor, -u м. *мед.* инхалатор: **penicilinový ~** пеницилинов инхалатор
inhalovat, -uji/разг. -uju *несв. мед.* правя инхалация; вдъшвам
iniciál, -a, iniciálka [-ny-], -y ж. заглавна начална буква: **~y jména** инициали
iniciativ[a] [-ny-/tý-], -y ж. инициатива: **z vlastní ~y** по собствена инициатива; **chopit se ~y** взема, поема инициативата; **tvůrčí ~a** творческа инициатива
iniciativně [-ny-/tý-] *нар.* инициативно: ~

jednat действам с инициатива, проявявам инициатива
iniciativní [-ny- -ty-/-tý-], **-í, -í** инициативен: **být ~í** инициативен съм, проявявам инициатива
iniciátor [-ny-], **-a** м. инициатор: **~ hnutí** инициатор на движение
injekce, **-e** ж. 1. инжекция: **nitrožilní, svalové, podkožní ~e** венózни, мускулни, подкожни инжекции; **dávat ~e** правя, бия, слагам инжекции; **dostal ~í** слòжиха му, биха му инжекция 2. *спрout*. инжекция, инжектиране: **betonová ~e** бетòнно инжектиране
injekční, **-í, -í** инжекционен: **~í jehla** иглà за инжекции; **~í stříkačka** спринцовка; **~í roztok** инжекционен разтвор
inkas, **-o, -a** ср. инкасò, инкасиране
inkasovat, -uji/разг. -uju несл. и св. инкасирам: **~ovat branku, gól** *прен. експр.* инкасирам гòл, вкарат ми гòл
inklinovat, -uji/разг. -uju несл. (*k čemu*) книж. ймам предразположение, проявявам склòнность, наклòнность (*към нещо*): **~ovat k nemoci** ймам предразположение към заболяване; **dítě ~uje k hudbě** детèто проявява наклòнность към мýзиката
inkognito I [-ny-] нар. инкòгнито: **cestovat ~** пътувам инкòгнито
inkognito II [-ny-], **-a** ср. инкòгнито: **poruší něčí ~o** нарушà нèчие инкòгнито
inkoust [-k-/-g-], **-u** м. мастило: **modrý ~** сйнò мастило; **sympatetický ~** симпатично мастило; **~ do plnicích per** мастило за писàлки
inkoustový [-k-/-g-], **-á, -é** мастилен: **~á skvrna** мастилено петнò; **~á tužka** химически мòлив; **~ý mrak** *прен. експр.* мастилен, тьмен, чèрен òблак
inkriminovan, **-ý, -á, -é** книж. инкриминиран: **~ý článek** инкриминирана стàтия
inkubace, **-e** ж. мед. инкубация
inkubační, **-í, -í** мед. инкубациòнен: **~í doba** инкубациòнен период
inkubátor, -u м. 1. мед. кувьòза 2. *сел. стоп.* инкубатор
inkvizice, **-e** ж. 1. *устор.* инквизиция: **svatá ~e** светàта инквизиция 2. *прен.* инквизиция: **~e nad provinilcem** инквизиция над винòвен
inkviziční, **-í, -í** *устор. и прен.* инквизиционен, инквизиторски: **~í metody** инквизиторски мètоды, инквизиционни мètоды
inkvizitor, -a м. *устор. и прен.* инквизитор: **Husův ~** Хусòв инквизитор
inlajn, **-ů** м. само *мн.* рòлери; лèтни кьнки с колелцà еднò зад дръго

inscenace, **-e** ж. *театр.* постанòвка; инсцениране; адаптация на литературно произведение за сцèна: **nová ~e opery** нòва постанòвка на òпера
insider [-sajdr], **-a** м. посвèтен, вьтreshен човèк
inscenační, **-í, -í** *театр.* постанòвчен, инсценировьчен: **~í umění** постанòвчнò изкúство
inscenátor, -a м. *театр.* постанòвчик
inscenovat, -uji/разг. -uju несл. и св. (*co*) 1. *театр.* постàвам/постàва на сцèна: **~ovat novou operu** постàвам/постàва нòва òпера 2. инсценирам, устройвам/устрòя: **~ovat incident** устрòйвам/устрòя инцидèнт; **~ovat provokace** инсценирам провокация
inseminace, **-e** ж. изкúствено осеменяване
inseminací, **-í, -í** осеменителен: **~í stanice** станция, пýнкт за изкúствено осеменяване
insignie [-sígny-], **-í** ж. *мн.* инсигнии, регàлии, знàци на достòйństwo, на влàст, на мòщ: **zlaté ~e** злàтни знàци на достòйństwo; **královské ~e** крàлски инсигнии (*корона, жезъл и скиптер*)
insinuace, **-e** ж. инсинуация, внушèние: **nízké ~e** дòлни инсинуация; **odmítnout ~i** отхвърля инсинуация, внушèние
insolventní, **-í, -í** *търг.* несъстоятелен, неплатежоспособен: **~í dlužník** несъстоятелен, неплатежоспособен длъжник
inspekce, *експр. и разг.* **inšpekce**, **-e** ж. 1. инспекция, инспектиране, надзор: **školní, zdravotní ~e** училищна, здравна инспекция; **jít na ~i** отивам на инспекция; **být na ~i** на инспекция съм 2. инспекция, инспектори: **přijela ~e** дойдòха инспектори, дойдè инспекция
inspekční, **-í, -í** инспекционен, инспекторски: **~í prohlídka** инспекторска провèрка
inspektor, -a м. инспектор: **dopravní ~** автоинспектор; **školní ~** училищен инспектор; **policejní ~** полицейски инспектор
insipient, експр. и inšpicient, -a м. *театр.* инспициèнт, помощник-режисьòр
inspirace, **-e** ж. вдъхновèние, инспирация: **básnická ~e** поетическо вдъхновèние; **zdroj ~e** източник, извор на вдъхновèние
inspirační, **-í, -í** вдъхновяващ: **~í zdroj** извор на вдъхновèние
inspirátor, -a м. *книж.* инспиратор, вдъхновител; подбудител: **~ úspěchu** вдъхновител на успèх; **~ činu** подбудител на деяние
inspirovat, -uji/разг. -uju несл. и св. 1. *книж.* (*koho; koho k čemu*) вдъхновявам/вдъхновя (*някого; някого за нещо*): **to mě ~uje k práci** товà ме вдъхновява за рàбота 2. (*co*) под-

- тйквям/подтйкна (към нещо): **~ovat akci** инспирирам акция
- inspir|ovat se, -uji se/разг. -uju se** несл. и св. (čím) вдъхновявам се/вдъхновя се (от нещо): **~ovat se krásou** вдъхновявам се/вдъхновя се от красотата
- instalac|e, техн. експр. и разг. inštalac|e, -e ж.**
- 1.** инсталация, инсталиране: **~e elektrického vedení a ústředního topení** инсталиране на електричество и централно отопление; **radioelektrická ~e** радиоелектрическа инсталация
- 2.** аранжиране: **~e malířské výstavy** аранжиране на художествена изложба **3.** тържествено въвеждане в длъжност: **~e rektora** тържествено въвеждане на ректор в длъжност **4. комп.** инсталиране, разг. качване на софтуер на компютър
- instaláčn|í, -í, -í** инсталационен; който се отнася до инсталация, до инсталиране: **~í jádro** санитарно-технически възел; **~í práce** монтажни работи
- instalatér, експр. и разг. inštalatér, -a м.** техник, монтьор: **~ vodovodu** водопроводчик; **~ elektrického vedení** електромонтьор
- instalatérstv|í, -í ср.** **1.** длъжност, занаят на техник, монтьор; монтьорство **2.** монтажна, монтьорска работилница
- instal|ovat, -uji/разг. -uju** несл. и св. **1. (со)** инсталирам: **~ovat rozhlasový přijímač** инсталирам радиоприемник **2. (со)** аранжирам (нещо): **~ovat výstavu** аранжирам изложба **3. (кого)** тържествено въвеждам/въведа в служба (някого)
- instanc|e, експр. и разг. inštanc|e, -e ж.** инстанция: **nadřízená ~e** по-горна инстанция; **první soudní ~e; soud první ~e** съд, съдилище от първа инстанция; **nejvyšší ~e** висша, върховна инстанция и прен.
- instančn|í, -í, -í** инстанционен
- instinkt, експр. и разг. inštinkt [-ty-], -u м.** инстинкт: **mateřský ~** майчински инстинкт; **~ sebeobranu** инстинкт за самосъхранение
- instinktivně [-ty- -ty-/-ty- -tý-] нар.** инстинктивно; по инстинкт: **jednat ~** действам инстинктивно; **dělat ~ (něco)** правя инстинктивно (нещо)
- instinktivn|í [-ty- -ty-/-ty- -tý-], -í, -í** инстинктивен: **~í obava** инстинктивен страх; инстинктивно безпокойство
- instituc|e, експр. и разг. inštituc|e [-ty-], -e ж.** институция, институт, учреждение: **vědecké ~e** научни институти, организации; **kulturní, osvětové, pedagogické, sportovní ~e** културни, просветни, педагогически, спортни институции, организации
- institucionáln|í [-ty-], -í, -í** институционен; институционален
- institut [-ty-], -u м.** институт: **Institut tělesné výchovy a sportu** Институт за физическа култура и спорт
- instrukc|e, експр. и разг. inštrukc|e, -e ж.** инструкция, указание, напътствие, упътване: **podle ~í** съгласно, според инструкциите; **dávat ~e** давам инструкции, инструктирам; **dostávat ~e** получавам инструкции; **tajné ~e** тайни инструкции
- instrukčn|í, -í, -í** инструктивен: **~í film** инструктивен филм; **~í kurz** инструктивен курс; **~í přednáška** инструктивна лекция
- instruktáž, -e ж.** инструктаж, инструктиране
- instruktážn|í, -í, -í** инструктажен: **~í film** инструктажен филм
- instruktivn|í [-ty-/-tý-], -í, -í** инструктивен, поучителен, нагледен: **~í referát** инструктивен доклад; **~í příklad** нагледен пример; **~í diagram** нагледна диаграма
- instruktor, -a м.** инструктор: **stavební ~** строителен инструктор; **~ branné výchovy** инструктор по военно дело, по военно обучение
- instruktorsk|ý, -á, -é** инструкторски: **~ý sbor** инструкторско тяло; екип от инструктори; **~ý kurs** инструкторски курс
- instrument, -u м.** **1. експр. и разг. inštrument** инструмент: **lékařské ~y** медицински инструменти **2. разг.** инструмент, орędzie, средство: **rozhlas je mocným ideologickým ~em** радиото е мощно идеологическо средство, мощен идеологически инструмент
- instrumentac|e, -e ж. муз. и прен.** инструментировка, оркестровка, оркестрация: **~e verše** прен. оркестриране на стихове
- instrumentál, -u м. език.** творителен падѣж, инструментал
- instrumentáln|í I, -í, -í** инструментален: **~í hudba** инструментална музика
- instrumentáln|í II, -í, -í, instrumentálov|ý, -á, -é** език. творителен: **~í, ~á koncovka** окончание за творителен падѣж
- instrumentářk|a, -y ж.** **1.** операционна сестра; асистентка (при операции) **2.** сестра в зъбо-лѣкарски кабинет
- instru|ovat, -uji/разг. -uju** несл. и св. (кого) инструктирам (някого); давам/дам инструкция, наставление, упътване (на някого)

insulin *вж.* **inzulín**

insulinový *вж.* **inzulinový**

intarzi|e, -e *ж.* интързия, инкрустация, инкрустиране (*с дърво*)

integrac|e, -e *ж.* интеграция, интегриране *и мат.*

integračn|í, -í, -í **1.** интеграционен: **~í tendence** интеграционна тенденция; тенденция към интегриране **2. мат.** интегрален: **~í konstanta** интегрална константа

integrál, -u *м. мат.* интеграл: **~ určitý, neurčitý** определен, неопределен интеграл; **dvojný ~** двобен интеграл

integráln|í, -í, -í **1. книж.** интегрален, цялостен, общ: **~í výchova** единно обучение **2. мат.** интегрален: **~í počet** интегрално смятане

integrit|a, -y *ж. книж.* цялостност, цялост, неделимост, интегритет: **mravní ~a** нравствена цялостност

integr|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1. (со)* интегрирам; събирам в едно цяло, обединявам **2. мат.** интегрирам

intelekt, -u *м.* интелект, разум: **převaha ~u nad citem** надмощие на интелекта, на разума над чувството

intelektualiz|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (со)* *книж.* интелектуализирам: **~ovat jazyk** интелектуализирам езика

intelektuál, -a *м.* интелектуалец, интелигент

intelektuáln|í, -í, -í интелектуален: **~í úroveň** интелектуално равнище; **~í typ** интелектуален тип

intelektuálsk|ý, -á, -é *остар. пейор.* интелектуалски, интелигентски: **~ý individualismus** интелигентски индивидуализъм

intelektuáln|st|v|í, -í *ср. остар. пейор.* интелектуалство, интелектуалщина, интелигентщина

inteligenc|e, -e *ж.* **1.** интелигентност: **přirozená, vrozená ~e** природна интелигентност **2.** интелигенция: **technická ~e** техническа интелигенция

intelligent, -a *м.* интелигент: **typ ~a** интелигент; тип на интелигент

intelligentně *нар.* интелигентно, умно: **~ vypadat** изглеждам интелигентен; **~ se chovat** държа се интелигентно

intelligentn|í, -í, -í интелигентен, умен, съобразителен: **~í tvář** интелигентно лице

intenc|e, -e *ж. книж.* намерение, замисъл: **jednat v ~ích někoho** постъпвам съгласно нечий намерения; **je proti ~ím přírody** против природата *е*

intendančn|í, -í, -í *воен.* интендантски: **~í služba** *воен.* интендантска служба

intendant, -a *м. воен.* интендант

intenzifikac|e, -e *ж.* интензификация: **~e výroby** интензификация на производството

intenzit|a, -y *ж.* интензитет, интензивност, сила, напрежение, напрегнатост: **~a dojmů** интензивност, сила на впечатления; **~a zvuku** *физ.* интензитет, сила на звука; **~a barvy** интензитет на цвѣта; **proudová ~a; ~a (elektrického) proudu** *физ. электр.* сила на електрическия ток

intenzivne [-zi-/zí-], *нар.* интензивно, усилено, силно: **~ přšelo** валѣше силен дъжд; **~ červený** наситено червен, яркочервен; **~ myslit, pracovat** мисля, работя интензивно, усилено; **~ hospodařit** *полит. икон.* развивам интензивно стопанство

intenzivn|í [-zi-/zí-], **-í, -í** интензивен, силен, усилен: **~í déšť** силен дъжд; **~í bolest** силна болка; **~í světlo** ярка светлина; **~í hospodářství** *икон.* интензивно стопанство; **~í veličina** *физ.* интензивна величина

interbrigád|a, -y *ж.* интербригада; интернационална бригада

interbrigadist|a [-dy-], **-y** *м.* интербригадист

interdialekt [-dy-], **-u** *м.* *език.* интердиалект

interdikt [-dy-], **-u** *м.* *църк.* интердикт, забрана: **vyhlásit ~ (na koho, na co; nad kým, nad čím)** наложа интердикт (на някого, на нещо)

interes, -u *м. разг.* интерес: **mít ~ (o něco)** проявявам интерес (към нещо); **mít ~ o práci** ймам интерес към работа; **státní ~y** държавни интереси; **finanční ~y** финансови интереси **interesantně** *нар. разг.* интересно: **~ blýdý** интересно блѣден

interesantn|í, -í, -í *разг.* интересен: **~í minulost** интересно минало

interes|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (koho) разг.* интересувам (*някого*): **~uje ho politika** интересува го политиката

interes|ovat se, -uji se/разг. -uju se *несв. (o koho, o co) разг.* интересувам се (*за някого, за нещо; от някого, от нещо*): **~ovat se o knihy** интересувам се от книги

interferenc|e, -e *ж. книж.* интерференция, кръстосване, смѣсване, наслагване; *физ. электр. техн.* интерференция: **~ světla** интерференция на светлината

interfer|ovat, -uji/разг. -uju *несв. спец.* интерферирам: **světelné paprsky ~ují** светлинните лъчи интерферираат

interhotel, -u м. интерхотел, международен хотел

interiér, -u м. 1. интериор 2. филм. жарг. интериор (снимана филмова сцена в ателие; павилионна сцена)

interiérový, -á, -é интериорен: ~á scéna интериорна сцена

interjekce, -e ж. език. междуметие

interjekční, -í, -í език. междуметен: věty ~í междуметни изречения

interkontinentální, -í, -í интерконтинентален, междуконтинентален: ~í doprava междуконтинентален транспорт; ~í styky междуконтинентални връзки; ~í balistická střela междуконтинентална балистична ракета

intermezzo [-co], -a ср. 1. муз. интермечо 2. книж. действие, което трае малко, кратко: ~ milostné ~o любовно интермечо

interní, -u ж. мед. жарг. вътрешно отделение; отделение по вътрешни болести в болница

internace, -e ж. интерниране

internacional, -u ж. 1. полит. интернационал: ~ Komunistická ~a Комунистически интернационал 2. Internacionála Интернационалът (химн)

internacionalista, -u м. интернационалист

internacionalizmus, **internacionalism**, -us [-iz-], -u м. интернационализъм: ~ proletářský ~us пролетарски интернационализъм

internacionalizovat, -uji/разг. -uju неск. и св. интернационализирам

internacionální, -í, -í интернационален, международен: ~í brigáda интернационална, международна бригада; ~í organizace международна организация

internáční, -í, -í в съчет. ~í tábor лагер за политически емигранти

internát, -u м. интернат, общежитие: ~ učňovský ~ общежитие за ученици в техникум

internátní, -í, -í интернатен: ~í škola училище с интернат

internet, -u м. интернет

interní, -í, -í вътрешен: ~ pro ~í potřebu за вътрешна употреба, за вътрешни нужди; ~í zaměstnanec щатен служител; ~í klinika терапевтична клиника, клиника по вътрешни болести; ~í oddělení отделение по вътрешни болести, вътрешно отделение

internista [-ny-], -u м. интернист; лекар по вътрешни болести

internovat, -uji/разг. -uju неск. и св. интернирам

interpelace, -e ж. полит. интерпелация, за-

питване: ~ podat, vznést ~í подам, внеса, напраща интерпелация; подам, внеса, напраща запитване

interpelační, -í, -í интерпелационен: ~í právo právo на интерпелация

interpelovat, -uji/разг. -uju неск. и св. 1. (koho) запитвам/запитавам, питам, отправям/отпращавам запитване (към някого): ~ovat ministra запитвам/запитавам министър 2. (co) подавам/подам интерпелация, запитване (за нещо)

interpret, -a м. 1. интерпретатор, тълкувател (на текст): ~ básnického díla интерпретатор, тълкувател на поетично произведение 2. интерпретатор, изпълнител (на музика, роля и под.): ~ Hamleta изпълнител на Хамлет

interpretace, -e ж. 1. интерпретация, тълкуване, трактовка (на закон, на текст): ~e zákona интерпретация, тълкуване на закон; ~e nesprávná ~e неправилно тълкуване 2. интерпретация, изпълнение (на роля): ~e role интерпретация на роля

interpretační, -í, -í 1. интерпретаторски; който се отнася до интерпретация: ~í způsoby начини на интерпретация 2. изпълнителски, интерпретаторски: ~í umění изпълнителско, интерпретаторско изкуство

interpretovat, -uji/разг. -uju неск. и св. (koho, co) 1. интерпретирам, тълкувам/изтълкувам: ~ovat starý text тълкувам/изтълкувам стар текст 2. изпълнявам/изпълня: ~ovat roli изпълнявам/изпълня роля; ~ovat Mozarta изпълнявам/изпълня Моцарт

interpunkce, -e ж. език. пунктуация: ~e zásady ~e принципи на пунктуация; ~e správná, chybná ~e правилна, погрешна пунктуация

interpunkční, -í, -í език. пунктуационен: ~í znaménka препинателни знаци; ~í chyba грешка в пунктуацията, пунктуационна грешка

interregnum [-re-/ré-], -a ср. междуцарствие: ~ v době ~a по време на междуцарствие; ~ politické ~um прен. политическа, правителствена криза

interrupce, -e ж. мед. аборт; изкуствено прекъсване на бременност

interrupční, -í, -í мед. който се отнася до аборт; до изкуствено прекъсване на бременност; ~í komise комисия, която преценява дали да се даде разрешение за изкуствено прекъсване на бременност

interval, -u м. интервал, промеждутък, пауза: ~ časový ~ промеждутък от време; ~ v krátkých

~ech с (на, през) малки интервали; муз. интервал; *мат.* интервал
intervenc|e, -e ж. 1. ходатайство: **udělat (něco) na něčí ~i** направя (нѐщо) по нѐчие ходатайство 2. *икон.* интервенция: **státní cenová ~e** държавна ценова политика 3. *полит.* интервенция, намѐса: **ozbrojená ~e** въоръжена интервенция, въоръжена намѐса
intervenčn|í, -í, -í 1. интервенционен: **státní ~í akce** интервенция от страна на държава 2. интервентски: **~í vojsko** интервентска войска, армия; **~í mocností** държави, които извършват интервенция
interven|ovat, -uji/разг. -uju нескв. и св. 1. (*za koho, za co и koho*) ходатайствам (*за някого, за нещо пред някого*) 2. *полит.* интервенирам; намѐсвам се/намѐся се; осъществявам/осъществя интервенция: **~ovat diplomaticky** интервенирам по дипломатически път
intervent, -a м. интервент: **válka ~ů** война с интервенти
inter|view [-vju] нескл. ср.и -viewu [-vjuvu] м. интервю: **požádat o ~view** пойскам интервю; **poskytnout ~view** дам интервю; **mít ~view (s někým)** интервюйрам (някого); вземам интервю (от някого)
interview|ovat [-vjuo-], -uji/разг. -uju нескв. и св. (koho) интервюйрам (*някого*): **~ovat spiso-**
vatele интервюйрам писател
interviz|e, -e ж. остар. интервизия
intimit|a [-ty-], -y ж. 1. интимност, задушѐвност: **~a rodinného krbu** домашен уют; **porušit ~u** нарушa интимността 2. *мн.* **intimit|y** разг. интимни неща
intimně [-ty-] нар. интимно, задушѐвно: **rozmlouvat ~** разговарям интимно, задушѐвно
intimn|í [-ty-], -í, -í 1. интимен, близък, задушѐвен: **~í přítel** интимен, близък, доверен приятел; **~í tón** интимен тон; **~í rozhovor** интимен разговор; **~í život** интимен живот; **~í lyrika** *лит.* интимна лирика 2. интимен, любовен: **~í spojení** интимна връзка; **~í vztah** интимно отношение
intimnost [-ty-], -i ж. 1. интимност, задушѐвност: **~ domova** домашен уют 2. *обикн. мн.* **intimnost|í, -í** интимности: **nepřipustila ~i** тя не допусна интимности, интимничене
intonac|e, -e ж. 1. муз. интонация: **~e klarinetu** интонация на кларинѐт 2. *език.* интонация, мелодика: **~e řeči** интонация на речта; **veršová ~e** мелодика на стиха; **zpěvná ~e** напѐвна интонация; **stoupavá, klesavá ~e** *език.* възхо-

дяща, низходяща интонация; **větná, slovní, slabičná ~e** изречѐнска, слобна, сричкова интонация
intonačn|í, -í, -í 1. муз. интонационен: **~í kadence** интонационна кадѐнца 2. *език.* интонационен: **~í schéma** интонационна схема
inton|ovat, -uji/разг. -uju нескв. и св. (-; со) муз. интонйрам: **~ovat správně, falešně** интонйрам правилно, фалшиво; **~ovat píseň** интонйрам пѐсен
intoxikac|e, -e ж. мед. интоксикация
intrád|a, -y ж. муз. встъплѐние, интрада: **zvučné ~y** звъчни интради
intranзитiv|um [-tý-], -a ср. език. непрѐходен глагол
intrik|a, -y ж. интрига: strojit, dělat ~y правя интриги; интригантствам; **politické ~y** политически интриги; **být obětí ~y** жѐртва съм на интрига
intrikán, -a, intrikář, -e м. интригант: **bezohledný ~** безоглѐден интригант; **političtí intrikáři** политически интриганти
intrikán|ka, -y, intrikářk|a, -y ж. интригантка
intrikánsk|ý, intrikářsk|ý, -á, -é интригантски: **~ý člověk** интригант
intrikánstv|í, intrikářstv|í, -í ср. интригантство: **politické ~í** политическо интригантство
intrik|ovat, -uji/разг. -uju, по-рядко intrikař|ít, -ím нескв. (s kým; proti komu) плѐта интриги (*с някого; против някого*)
introdukc|e, -e ж. интродукция, встъплѐние, въведѐние и муз.
introspekce, -e ж. псих. интроспекция, самонаблюдѐние
intuic|e, -e ж. интуиция: spoléhat na svou ~i облягам се на интуицията си; **šťastná ~e** щастливо прозрѐние; **umělecká, básnická ~e** артистична, поетична интуиция
intuitivn|í [-ty-/tý-], по-рядко intuitiv|í, -í, -í интуитивен: **~í poznání** интуитивно познание; **~í dar, ~í nadání** надарѐност с интуиция
intuitivnost [-ty-/tý-], -i ж. интуитивност
inu *междум.* 1. е, амй (*изразява колебливо и неохотно съгласие или отказ*): **~, co dělat?** ѐ, каквѐ да се прави? 2. е, а, ах (*изразява учудване, смайване, огорчение*): **~, je to možné!** амй възможно е! 3. и така (*посочва очевидност или неизменност на това, което следва*): **~ tak** и така; **~, nejde to** амй не мѐже така; амй не стaва така
invalid|a, -y м. инвалид: **válečný ~a** инвалид от войната; **dělničtí ~é** професионални инвалиди

invalidita [-dy-], -y *жс.* инвалидност, нетрудоспособност; **trvalá ~a** трайна инвалидност, нетрудоспособност; **úplná ~a** пълна инвалидност, нетрудоспособност; **částečná ~a** частична инвалидност, нетрудоспособност; **pro ~u** по/поради инвалидност; по/поради нетрудоспособност; **stupeň ~y** степен на инвалидност, на нетрудоспособност; **pojištění pro případ ~y** осигуровка за инвалидност, за нетрудоспособност

invalidní, -í, -í инвалиден: **~í voják** военен инвалид; инвалид от войната; **~í důchod** пенсия по инвалидност; пенсия по болест

invalidovna, -y *жс.* инвалиден дом; дом за инвалиди

invaze, -e *жс.* инвазия, нашествие, нападение, десант

invazivní [-zi-/zí-], -í, -í *мед.* инвазивен; който включва проникване в организма

invazní, -í, -í *воен.* инвазионен, десантен: **~í armáda** десантна армия; **~í operace** десантна операция

invektiva [-ty-/tý-], -y *жс.* инектива, оскърбление, хула, нападка: **bezohledná ~a** безогледна нападка; **osobní ~y** лични нападки

invence, -e *жс.* инвенция, находчивост, изобретателност; творческо въображение; фантазия: **básnická ~e** поетическа инвенция, вдъхновение; **technická ~e** техническа инвенция, изобретателност

inventarizace, i-e *жс.* инвентаризация, инвентаризирам

inventarizační, -í, -í инвентаризационен: **~í práce** инвентаризация

inventarizovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (со; -)* инвентаризирам (*нещо*); правя/направя инвентаризация (*на нещо*)

inventární, -í, -í инвентарен: **~í soupis** инвентарен opis; **~í cena** инвентарна цена; **~í číslo** инвентарен номер

inventář, -e *м.* 1. инвентар, opis: **dělat ~** правя opis, инвентаризирам; **podrobný ~** подробен opis 2. инвентар: **živý a mrtvý ~** жив и мъртъв инвентар; **hospodářský ~** стопански инвентар

inventura [-tu-/tú-], -y *жс.* инвентаризация: **dělat, provádět ~u** правя, провеждам инвентаризация; инвентаризирам; **zavřeno pro ~u** затворено поради инвентаризация

inventurní [-tu-], -í, -í инвентаризационен: **~í oddělení** инвентаризационно отделение

inverze, -e *жс.* *език. геом. хим. метеор.* инверсия

inverzní, -í, -í инверсен, инвертиран, обратен, обратен: **~í slovosled** *език.* обратен словоред; **~í funkce** *мат.* обратна функция; **~í film** *филм.* обратима фотолента; **~í teplota** *физ.* температурна, топлинна инверсия

investice [-ty-], -e *жс.* инвестиция, капиталовложение: **státní ~e** държавни инвестиции, капиталовложения; **stavební ~e** строителна инвестиция, капиталовложение в строителството; **~e pro zemědělství** инвестиции, капиталовложения за земеделието; **~e na zdravotnictví** инвестиции, капиталовложения в здравеопазване; **~e** работа, добра инвестиция, добро капиталовложение

investiční [-ty-], -í, -í инвестиционен; който се отнася за капиталовложения; **~í banka** инвестиционна банка; **~í plán** план за капиталовложения; **~í výstavba** капитално строителство; **~ kupón** инвестиционен бон

investigativní [-stygaty-/stygatý-], -í, -í който прави проучвания: **~í žurnalistika** проучваща, разследваща журналистика

investor, -a *м.* инвеститор: **hlavní ~** главен инвеститор; **přímý ~** пряк инвеститор

investovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. (со; -)* инвестирам; правя/направя капиталовложения, инвестиции; влагам/влъжа капитал: **~ovat peníze někomu**

do někoho něco *разг.* инвестирам в някого нещо; заемам на някого нещо с надежда за някаква бъдеща компенсация, придобивка

inzerát, -u *м.* обява, обявление в печата: **dát ~ do novin** дам обява във вестниците

inzerce, -e *жс.* „малки обяви“; обяви в печата, обявяване в печата: **zakazovat ~i** забранявам обявяването в печата

inzerovat, -uji/разг. -uju *несв. (-; со)* обявявам в печата; давам обява: **~ovat prodej knih** обявявам в печата продажба на книги

inzertní, -í, -í рекламен; който се отнася до обява в печата: **~í kancelář** рекламно бюро; **~í část**, **~í rubrika** отдел, рубрика за обяви и реклами

inzulin [-li-/lí-], -u *м.* 1. *биол.* инсулин 2. *инсулин (лекарство)*

inzulinový [-li-/lí-], -á, -é инсулинов: **~á injekce** инсулинова инжекция; **~á léčba** лечение с инсулин

inženýr, -a *м.* инженер: **báňský ~** минен инженер; **hutní ~** инженер-металург; **stavební ~** строителен инженер; **strojn**í ~ машинен инженер;

~ **chemie** инженер-химик; **hlavní** ~ главен инженер; **inženýři lidských duší** *прен.* инженери на човешките души (*писатели*)
inženýrk|a, -y *жс.* женá-инженер; инженерка
inženýrsk|ý, -á, -é инженерен, инженерски: ~ý **titul** инженерска титла
inženýrstv|í, -í *ср.* инженерно дело; инженерство: **stavební ~í** строително инженерство; **studovat strojn|í** ~í следвам машинно инженерство
ion [jon / jón], **ion|t** [jont / jónt], -tu *м. хим. физ.* йон: ~s **kladným nábojem** йон с положителен заряд, катион; ~ **se záporným nábojem** йон с отрицателен заряд, анион
ionizac|e [jony-], -e *жс. хим. физ.* йонизация
ionizačn|í [jony-], -í, -í йонизационен, йонен: ~í **záření** йонно излъчване
ionosfér|a [jono-/jóno-], -y *жс. метеор.* йоносфера
iónsk|ý [jó-], **jónsk|ý**, -á, -é йонийски, йонически: **lónské moře** Йонийско море; ~ý **sloh** йонийски стил; ~á **filozofie, škola** йонийска, йоническа философия; йонийска, йоническа школа; ~á **stupnice** *муз.* йоническа тоналност, гама
iont *вжс.* **ion**
iontoforéz|a, -y *жс. мед.* йонофореза
iontov|ý [jo-], -á, -é *хим. физ.* йонен, йонов; който се отнася до йон: ~á **teorie** *хим.* теория на йона; йонна теория; ~é **krystaly** йонов кристали; кристални йони
iracionalistick|ý [-ty-], -á, -é *филос.* ирационалистичен, ирационалистически: ~á **filozofie** ирационалистична философия
iracionalit|a, -y *жс.* ирационалност
iracionálně *нар.* ирационално
iracionáln|í, -í, -í ирационален: ~í **jev** ирационално явление; ~í **síla** ирационална сила; ~í **bytost** ирационално същество; ~í **čísla** *мат.* ирационални числа
iracionáln|o, -a *ср. книж.* ирационално: **upadnout v ~o** изпадна в ирационалност; **hranice ~a** граници на ирационалното
iradiac|e [-dy-], -e *жс.* 1. *мед. физиол. псих.* ирадиация 2. облъчване (*главно с ултравиолетови лъчи*)
ireáln|í, -í, -í иреален, нереален: ~í **stav** иреално, нереално състояние; ~í **podmínková věta** *език.* нереално условно изречение
iridiov|ý [-řidy-/řídy-], -á, -é *хим.* иридиев; който се отнася до иридий
iridi|um [-řidy-/řídy-], -a *ср. хим.* иридий (Ir)

irigátor, -u *м. мед.* иригатор
irit|ovat, -uji/*разг.* -uju *несв. (koho, co)* *книж.* дразня, раздразням, разгневявам: ~ovat **poznámkami (někoho)** дразня със забелжки (някого)
ironick|ý [-ny-], -á, -é ироничен: ~ý **tón** ироничен тон; ~á **poznámka** иронична забелжка; ~é **užití slova** иронична употреба на дума
ironi|e [-ny-], -e *жс.* ирония: **bodavá, kousavá ~e** бодлива, хаплива ирония; **trpká ~e** горчива ирония; ~e **osudu** ирония на съдбата
ironik [-ny-], -a *м.* любител на иронията; който обича да си служи с ирония
ironiz|ovat, -uji/*разг.* -uju *несв.* 1. говоря иронично 2. (*koho, co*) иронизирам (*някого, нещо*): ~ovat **své protivníky** иронизирам противниците си
ischemick|ý, -á, -é *мед.* исхемичен: ~á **nemoc** исхемична болест
ischias [-schi-], -u *м.* ишиас
islám, -u *м.* ислям, мюсюлманство, мохамеданство
islámsk|ý, -á, -é ислямски, мюсюлмански, мохамедански: ~é **náboženství** мохамеданска религия; ~ý **chrám** мюсюлмански храм
italsky *нар.* 1. италиански; по италиански 2. на италиански език
italsk|ý, -á, -é италиански: ~ý **jazyk** италиански език
italštin|a, -y *жс.* италиански език, италиански
iterativn|í [-ty-/tý-], -í, -í *език.* итеративен, повторителен, многократен: ~í **sloveso** итеративен, многократен, повторителен глагол
iterativ|um [-tý-], -a *ср. език.* итеративен, многократен, повторителен глагол
izobar|a, -y *жс. метеор. физ. хим.* изобара
izoglos|a, -y *жс. език.* изоглоса
izolac|e, -e *жс.* 1. изолация, уединение: **politická, hospodářská ~e** политическа, икономическа изолация; **dostat se do ~e** изпадна, окажа се в изолация 2. изолатор, бокс, изолационна стая: **chorý nakažlivou chorobou leží na ~i** болен от заразна болест лежи в изолационно отделение 3. кърцер, изолатор 4. *експр.* изолация 5. *техн.* изолация: **tepelná ~e** топлинна изолация; **zvuková ~e** звукова изолация
izolacionist|a [-ny-], -y *м.* изолационист
izolacionizm|us [-ny-], **izolacionism|us** [-nyz-], -u *м.* изолационизъм: **hospodářský, politický ~us** икономически, политически изолационизъм
izolačk|a, -y *жс.* 1. *жарг.* отделено място; изо-

